

การสร้างเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ในวิทยาลัยครู

นายเอนก ศิลป์นิลมาลย์

003257

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2521

CONSTRUCTION OF JOB PERFORMANCE EVALUATION
CRITERIA OF TEACHER COLLEGE INSTRUCTORS

Mr. Anake Silpanilmalaya

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1978

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสร้างเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของ
 อาจารย์ในวิทยาลัยครู
 โดย นายเอนก ศิลปนิลมาลัย
 แผนกวิชา บริหารการศึกษาศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราภุคย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
 เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

(Handwritten signature)

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(Handwritten signature)ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ)

(Handwritten signature)กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราภุคย์)

(Handwritten signature)กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ณรงค์ บุญมี)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การสร้างเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของ อาจารย์ในวิทยาลัยครู
ชื่อนิสิต	นายเอนก ศิลปนิลมาลัย
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.ช่วยศาสตราจารย์พนพพมย์ บุญจิตราภุคย์
แผนกวิชา	บริหารการศึกษาศึกษา
ปีการศึกษา	2520

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงการปฏิบัติงานของอาจารย์ในวิทยาลัยครู
2. เพื่อศึกษาหาแนวทางในการสร้างเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ในวิทยาลัยครู
3. เพื่อเสนอหลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ในวิทยาลัยครูในการพิจารณาความดีความชอบ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มาจากอาจารย์ในวิทยาลัยครูของแต่ละ
กลุ่มวิทยาลัยครูรวม 9 แห่ง โดยแต่ละวิทยาลัยครูแบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม
คือ กลุ่มผู้บริหารใช้ประชากรร้อยละ 100 และนักวิชาการใช้ตัวอย่างประชากร
ร้อยละ 20 จากประชากรที่สุ่มได้ ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม
และแบบ random sampling โลกกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารการศึกษามี
จำนวน 72 คน และนักวิชาการจำนวน 234 คน รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น
306 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอาจารย์ในวิทยา-
ลัยครู

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลงาน
ของอาจารย์ในวิทยาลัยครู

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางหลักเกณฑ์และ
วิธีการปฏิบัติในการใช้แบบประเมินและการนำเอาผลการประเมินมาใช้ในการพิจารณา
ความดีความชอบของบุคลากร

จากการวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูง เพราะ
ค่าความเชื่อมั่นสูงกว่า 0.83

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การอยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินแต่ละแบบ

สรุปผลการวิจัย

1. อาจารย์ประจำในวิทยาลัยครู ปฏิบัติงานในตำแหน่ง ๆ ดังนี้คือ
การสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติการ, นิเทศการสอนหรือฝึกงาน, วิจัย, เขียนตำรา
และเอกสารทางวิชาการ, วิทยบริการทางวิชาการ, บริหาร, ชุมการ, บริการ,
บริการนักศึกษา, และงานอื่น ๆ ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นครั้งคราว

อาจารย์ส่วนใหญ่ ใช้เวลาในกานการสอน รองลงมาได้แก่การบริการ
นักศึกษาและการบริหาร ตามลำดับ ส่วนงานกานการวิจัยมีอาจารย์ทำน้อยที่สุด

2. แบบประเมินผลงานในการพิจารณาความดีความชอบของอาจารย์
ในวิทยาลัยครูมี 8 แบบด้วยกันคือ แบบประเมินผลงานสอน, แบบประเมินผลงาน
นิเทศการสอนหรือฝึกงาน, แบบประเมินผลงานวิจัยและงานเขียนตำราทางวิชาการ,
แบบประเมินผลงานวิทยบริการทางวิชาการ, แบบประเมินผลงานบริหารและบริการ,
แบบประเมินผลงานกิจการนักศึกษา, แบบประเมินผลงานพิเศษทั่วไปและงานใน

แผนก, และแบบประเมินผลบุคลากรและจรรยาบรรณ

3. อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นควยที่จะให้นำแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน
ทั้ง 8 แบบไปประเมิน โดยให้หัวหน้าหน่วยงานเบื้องต้นรวบรวมข้อมูลและจัดอันดับ
และควรมีคณะกรรมการพิจารณาผลการประเมินของผู้ที่ควรจะได้ขึ้นเงินเดือน 2 ขั้น
สำหรับปริมาณงานของการทำงานของอาจารย์นั้นควรมีคณะกรรมการกำหนดเวลาที่
ใช้ในการทำงานจริงของแต่ละประเภท ส่วนระบบความดีความชอบในการขึ้น
เงินเดือนควรมีทั้ง 4 อย่างคือ ตัดเงินเดือน, งดการขึ้นเงินเดือน, ให้ 1 ขั้น,
และให้ 2 ขั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title : Construction of Job Performance Evaluation
Criteria of Teacher College Instructors
Name : Mr. Anake Silpanilmalaya
Thesis Advisor : Mr. Noppongs Bunyajitradulya
Department : Department of Educational Administration
Academic Year : 1977

ABSTRACT

The Purposes of the Study

1. To study the functions of teacher college instructors.
2. To construct job performance evaluation criteria of teacher college instructors.
3. To Propose criteria for evaluating the performance of teacher college instructors in promoting the salary.

Methods of the Study

Nine teacher colleges were randomly selected from the total of 36 colleges. All of educational administrators from the college samples participated in this study. The other group of the subjects were 20 percents of instructors which accidentally picked up from those college samples. There were 306 participants in this study which consisted of 72

2

educational administrators and 234 instructors.

The questionnaire about job performance evaluation which was constructed by the researcher was used as the instrument of this study. It was divided into 3 parts. The reliability of this instrument was above 0.83.

Percentage, mean, and standard deviation were used to analyze the data.

The Research Results

1. Most of the participants agreed that teaching, doing research, writing supplementary texts, academic services, administration, student services, and extra jobs were the functions of teacher college instructors. The majority of instructors spent most of the time on teaching. There was a small number of the participants who involved in doing research.

2. All of the participants agreed that job performance evaluation could be used as a tool in judging a promotion.

3. The majority of instructors accepted these evaluation forms. The instructors' information should be collected and ranked by the first level administrators. There should be a committee for considering the productiveness of the instructors who ought to get 2 steps of increasing their salary. There should be a committee to consider the work-load of instructors. There should be 4 operational levels of appraisal :

decrease the salary, not increase the salary, increase 1 step of the salary, and increase 2 steps of the salary.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไต่ถามความเอื้อเพื่อช่วยเหลือและให้คำแนะนำ
 จากบุคคลเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์ บุญจิตราภรณ์
 หัวหน้าแผนกวิชาบริหารการศึกษา อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำ
 น้อย่างใกล้ชิด อาจารย์กรรณิการ์ สัจกุล และอาจารย์ ดร. ณรงค์ บุญมี อาจารย์
 ประจำใน แผนกวิชาบริหารการศึกษา ช่วยแก้ไขสำนวนและให้ข้อเสนอแนะ
 อาจารย์ศศิกร บุญเรืองรอด ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กระทรวงศึกษาธิการ
 อาจารย์ศศิกรินทร์ สุวรรณโรจน์ วิทยากรกองวิชาการ สำนักงาน ก.พ. และ
 อาจารย์ไพฑูริย์ เจริญพันธ์วงศ์ รองอธิการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยครูมหาสารคาม
 ที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำ และให้พิมพ์เอกสารที่ใช้ประกอบการวิจัย

นอกจากนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามของวิทยาลัยครูทั้ง 9 แห่ง ที่ทำ
 ใ้ผลการวิจัยเป็นผลสำเร็จแสดงความตั้งใจของผู้วิจัย โดยเฉพาะอาจารย์ในวิทยาลัย
 ครูเหล่านี้ อาจารย์เสริมวิทย์ สุภเมธี หัวหน้าคณะครูศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสม-
 เด็จฯ ที่ช่วยเหลือในด้านการปรับปรุงแบบประเมิน อาจารย์วิชา อิศาสกร
 อธิการวิทยาลัยครูธนบุรี อาจารย์ปล่อง เพ็ชรเกษม หัวหน้าคณะครูศาสตร์ วิทยา-
 ลัยครูสวนสุนันทา อาจารย์พีระศักดิ์ ทองมาด วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์
 อาจารย์สายสร และอาจารย์เสนีย์ มีทรัพย์ วิทยาลัยครูสงขลา อาจารย์บุญฤทธิ์
 พุกคำ และอาจารย์ประนอม มาเนะกิจ วิทยาลัยครูนครสวรรค์ อาจารย์ภกฤษณ์
 และอาจารย์สุทธิ ประจงศักดิ์ วิทยาลัยครูยะเชิงเขรา อาจารย์อรุณ เอื้อสามาลย์
 หัวหน้าสำนักงานอธิการวิทยาลัยครูสุรินทร์ อาจารย์พิทักษ์ อากุมวงศ์ และ
 อาจารย์สมปอง สุกุลทัม วิทยาลัยครูหมานจอมบึง ราชบุรี และ อาจารย์
 บัณฑิต วงษ์แก้ว อธิการวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ และอาจารย์นอบ สุปิงฉัตร รองอธิการ
 ฝ่ายบริหารวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ที่ชวนอำนวยความสะดวกและรวบรวมแบบสอบถาม

ทำให้การวิจัยสำเร็จรวดเร็วขึ้น ตลอดจนอาจารย์แผนกต่าง ๆ ในกรมการ
 ฝึกหัดครู ที่อำนวยความสะดวกในการค้นเอกสารประกอบการวิจัย และนิสิต
 แผนกวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่บริการให้คำ
 ปรึกษาและแนะนำความถูกต้องทางสถิติต่าง ๆ จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน
 ที่ปรากฏนามมานี้อย่างสูง

เอนก ศิลปนิลมาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๓
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ	๗
รายการตารางประกอบ	๘
บทที่	
1 บทนำ	
ที่มาและปัญหาของการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อจำกัดของการวิจัย	6
คำนิยามของคำที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	9
วิธีดำเนินการวิจัย	10
ลำดับขั้นในการเสนอขอผล	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
บทบาทและหน้าที่ของสถาบันฝึกหัดครู	13
หน้าที่ต่าง ๆ ของอาจารย์ ผู้บริหารในวิทยาลัยครู	15
ความคิดเห็น เกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานและ	
การพิจารณาความดีความชอบ	23
วัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน	25
เกณฑ์พิจารณาในการประเมินผลการปฏิบัติงาน	27

	วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงาน	32
	การประเมินผลการปฏิบัติงานควรทำอย่างไร	35
	ผู้มีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงาน	37
	ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลงานบุคคล และปัญหาการพิจารณาความดีความชอบ	42
	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	56
	กลุ่มตัวอย่าง	56
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
	การสร้างแบบสอบถามและแบบประเมิน	59
	ลักษณะของแบบประเมิน	60
	การวางหลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมิน ทดลองจนการนำผลการประเมินมาใช้	61
	การรวบรวมข้อมูล	62
	การจัดและกระทำกับข้อมูล	63
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	69
	การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมิน	70
5	บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
	ความมุ่งหมายในการศึกษาวิจัย	108
	วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย	108
	การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	109

สรุปและอภิปรายผล.....	110
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	124
บรรณานุกรม	125
ภาคผนวก ก.	131
ภาคผนวก ข.	159
ประวัติการศึกษา	193

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนแบบสอบถามที่แจกไปและได้รับคืน	62
2	แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว	72
3	การวิเคราะห์การปฏิบัติงานของอาจารย์ในวิทยาลัยครู 9 แห่ง ในด้านการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติการ	75
4	การวิเคราะห์จำนวนวิชาที่สอนของอาจารย์ใน 9 วิทยาลัยครู	76
5	การวิเคราะห์ปริมาณงานตามจำนวนนักศึกษาในกรณีเทศ การศึกษารของอาจารย์ใน 9 วิทยาลัยครู	77
6	การวิเคราะห์ปริมาณงานตามจำนวนเวลาของกรณีเทศ การศึกษารของอาจารย์ใน 9 วิทยาลัยครู	78
7	การวิเคราะห์ปริมาณงานตามการวิจัยของอาจารย์ในวิทยาลัยครู ทั้ง 9	79
8	การวิเคราะห์ปริมาณงานตามงานเขียนทางวิชาการของ อาจารย์ใน 9 วิทยาลัยครู	80
9	การวิเคราะห์ปริมาณงานตามบริการทางวิชาการของ อาจารย์ในวิทยาลัยครูทั้ง 9	81
10	การวิเคราะห์ปริมาณงานตามบริหาร การศึกษาของอาจารย์ ใน 9 วิทยาลัยครู	82
11	การวิเคราะห์ปริมาณงานตามธุรการของอาจารย์ใน 9 วิทยาลัยครู	83
12	การวิเคราะห์ปริมาณงานตามการบริการของอาจารย์ ใน 9 วิทยาลัยครู	84
13	การวิเคราะห์ปริมาณงานตามบริการนักศึกษาของอาจารย์ ใน 9 วิทยาลัยครู	85

ตารางที่

14	การวิเคราะห์ปริมาณงานกานงานพิเศษที่ไกรบีงแต่งตั้ง ครั้งคราวของอาจารย์ใน 9 วิทยาลัยครู	86
15	การวิเคราะห์ความเห็นของอาจารย์ใน 9 วิทยาลัยครู ที่มีต่อรายการประเมินผลงานสอน	87
16	การวิเคราะห์ความเห็นของอาจารย์ใน 9 วิทยาลัยครูที่มีต่อ รายการประเมินผลการฝึกสอนหรือฝึกงาน	89
17	การวิเคราะห์ความเห็นของอาจารย์ที่มีต่อรายการประเมิน ผลคานงานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ	91
18	การวิเคราะห์ความเห็นของอาจารย์ใน 9 วิทยาลัยครูที่มีต่อ รายการประเมินคานบริการทางวิชาการ	93
19	การวิเคราะห์ความเห็นของอาจารย์ใน 9 วิทยาลัยครูที่มีต่อ รายการประเมินคานบริหารและบริการ	94
20	การวิเคราะห์ความเห็นของอาจารย์ใน 9 วิทยาลัยครูที่มีต่อ รายการประเมินคานกิจกรรมนักศึกษา	96
21	การวิเคราะห์ความเห็นของอาจารย์ใน 9 วิทยาลัยครูที่มีต่อ รายการประเมินผลงานพิเศษ	100
22	การวิเคราะห์ความเห็นของอาจารย์ใน 9 วิทยาลัยครูที่มีต่อ รายการประเมินบุคลิกภาพและจรรยาบรรณ	101
23	ผลการสอบถามความเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติในการประเมินผลและพิจารณาความถี่ความชอบ	104
24	แสดงการจัดแบ่งค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานออกเป็นช่วง ๆ และจำนวนความถี่ของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละ ช่วงของแบบประเมินต่าง ๆ	114